

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărîrii de Guvern pentru aprobarea
Clasificatorului naționalităților și etniilor

Numele inițiatorului și a autorului, precum și a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul Hotărîrii de Guvern pentru aprobarea Clasificatorului naționalităților și etniilor - în continuare Clasificator - a fost elaborat de către Serviciul Stare Civilă în conformitate cu Planul de activitate al Serviciului Stare Civilă pe anul 2016.
Scopul și obiectivele urmărite prin adoptarea actului normativ
<p>Proiectul are drept scop stabilirea unui cadru normativ de reglementare a scrierii naționalităților sau etniilor, în contextul înscrierii de către organele de stare civilă a naționalității sau apartenenței etnice în actele de naștere ale cetățenilor Republicii Moldova la solicitarea acestora.</p> <p>Proiectul are drept obiectiv stabilirea unui Clasificator a naționalităților și etniilor care să asigure înscrierea științifică corectă a informației în actele de naștere. Mai mult decât atât, la momentul actual nu există un clasificator al naționalităților sau a etniilor la nivel național.</p>
Expunerea problemelor abordate în proiect prin prisma cadrului normativ în vigoare, argumentarea necesității de reglementare
<p>Înscrierea informației despre naționalitate în Registrul de stat al populației, pînă la modificările operate în Legea nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă, (completat inițial prin Legea nr. 49 din 22.03.2012 și ulterior prin Legea nr. 248 din 24.10.2013), se efectua pe baza „Clasificatorului naționalității” aprobat prin Ordinul directorului general al Î.S „CRIS„REGISTRU” nr. 454 din 07.12.2006, prin acumularea și evidența categoriilor de naționalități de către secțiile de evidență și documentare a populației ale Î.S „CRIS„REGISTRU”.</p> <p>Odată cu modificările Legii nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă a fost introdusă competența organelor de stare civilă pentru recepționarea declarației privind naționalitatea sau apartenența etnică și înscrierea acesteia în actele de naștere. De asemenea, pe lângă noțiunea de „naționalitate” a fost introdusă și cea de „apartenență etnică”.</p> <p>O confuzie majoră a fost creată atunci cînd noțiunea de „naționalitate” a fost egalată cu noțiunea de „cetățenie”. Astfel, modificările aduse Legii nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă prin introducerea termenului de „apartenență etnică”, pe lângă termenul de „cetățenie” a avut drept scop evitarea acestei confuzii, îndeosebi pentru cetățenii Republicii Moldova stabiliți în străinătate.</p> <p>Avînd în vedere faptul, că legislația în vigoare permite înscrierea în actele de stare civilă a naționalității/apartenenței etnice la declararea proprie a cetățeanului, fără a fi necesară prezentarea unor documente justificative în acest sens, elaborarea unui clasificator al naționalităților și etniilor printr-un act normativ se impune a fi una necesară.</p> <p>Deși pînă în prezent au fost aduse mai multe modificări la prevederile art. 29 și art. 30 ale Legii nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă, prin actele normative sus numite, implementarea acestora determină elaborarea unui clasificator al naționalităților și etniilor care să asigure înscrierea științifică corectă a informației în actele de naștere.</p> <p>Importante prevederi normative privind păstrarea și dezvoltarea identității etnice sunt reglementate în Legea Nr. 382 din 19.07.2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor (publicată în Monitorul Oficial Nr. 107/819 la 04.09.2001). Respectiv, potrivit art. 5 alin. (1) Statul se obligă să contribuie la crearea condițiilor necesare păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a persoanelor aparținînd minorităților naționale.</p> <p>În conformitate cu datele disponibile de Biroul Național de Statistică, pe teritoriul Republicii Moldova sunt înregistrate 99 de etnii. În Biroul Relații Interetnice există un Consiliu</p>

coordonator al organizațiilor etno - culturale, acreditate pe lângă Birou, care cuprinde 93 de organizații și care reprezintă 50 de etnii.

Este necesar de menționat că Serviciul Stare Civilă a fost parte la implementarea Planului de acțiuni privind susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2011-2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 494 din 08.07.2011. Ca rezultat, termenul de „rom” a fost inclus în Clasificatorul naționalităților al Î.S „CRIS,,REGISTRU”, iar noțiunea de „rom” este înscrisă și în actele de stare civilă, pe lângă noțiunea de „țigan”, potrivit declarației titularului.

În același timp, în conformitate cu Nomenclatorul etniilor din România, comunitatea romilor conține mult mai multe etnii ca terminologie, pe lângă „rom” și „țigan” (ex: țigan de mătase, băieș, căldărar, etc.).

Un exemplu relevant prezintă statul India, pe teritoriul căruia persoanele se identifică ca națiune „indieni”, dar există totodată aproximativ 70 de grupuri de etnii, fiind dificilă aplicarea terminologiei necesare a fi utilizate în actele de stare civilă, naționalitate „indian”, sau se va preciza etnia corespunzătoare.

În condițiile în care, doar actele de stare civilă pot oferi informația despre naționalitatea sau etnia unei persoane, doar atunci se poate vorbi de o statistică a populației după criteriul etniilor în Republica Moldova. O statistică neconfirmată oficial, ci doar declarată, nu va reflecta niciodată date reale, fiind inutilă.

Într-o expunere distinctă a noțiunilor, considerăm foarte importantă delimitarea noțiunii de „naționalitate” față de noțiunea de „apartenență etnică”, fiind două noțiuni diferite, precizând că naționalitatea este legată de un stat, de o națiune și reprezintă un grup etnic care a evoluat în timp formându-și statul propriu, precum și calitatea unui individ de a aparține unei națiuni/unui stat, pe teritoriul căruia locuiesc mai multe etnii (ex: țigan/rom, găgăuz nu este o naționalitate ci un grup etnic). În ceea ce privește „apartenența etnică”, aceasta presupune o construcție socio-culturală a unui grup etnic, în legătură cu atitudini și concepții specifice.

Având în vedere faptul, că modificările actuale ale legislației în vigoare permit autodeclararea apartenenței persoanei, elaborarea la nivel național a unui Clasificator al naționalităților sau etniilor prezintă un interes sporit și se impune a fi necesară.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prezentului proiect de act normativ nu atrage cheltuieli financiare.

Respectarea transparenței în procesul decizional

Proiectul Ordinului Serviciului Stare Civilă cu privire la aprobarea **Clasificatorului naționalităților sau etniilor urmează** a fi plasat pe pagina web a Ministerului Justiției (directoriu „Transparența decizională”, compartimentul „Consultații publice”).

Denumirea autorităților care au avizat proiectul de act normativ. Rezultatele avizării și al expertizelor efectuate.

Propunerile și obiecțiile înaintate în contextul avizării proiectului se vor completa de către Ministerul Justiției.

Viceministru

Nicolae EȘANU